

Hanke ja sen tulosten poliisitoiminnalliset vaikutukset

**Pelastuslaitosten ilmoitusmenettelyjen ja yhteistyöryhmien
kehittämishankkeen päätösseminaari 29.9.2020**

poliisitarkastaja Antti Leppilähti

kuva: HPL, historiakuvapalvelin

Lähtötilanne poliisin kannalta katsottuna

- Poliisi käy palopaikoilla, mutta ei läheskään aina tiedä ottaa huomioon tutkinnallisia seikkoja siinä laajuudessa kuin pitäisi
 - Poliisi ei ole pelastuslainsäädännön asiantuntija, eikä valvo pelastuslain säännösten noudattamista
 - Poliisi ole yleisesti palofysiikan asiantuntija
- Osa tulipaloihin liittyvistä mahdollisista rikoksista ei tule poliisin tietoon
- Poliisi ei tunne pelastuslain säännöstä pelastusviranomaisen ilmoitusvelvollisuudesta, eikä "tunnista" mahdollista tehtyä ilmoitusta ja toimi sen mukaisesti
- Poliisilaitosten ja pelastuslaitosten yhteistoiminta on epäyhtenäistä ja perustuu yksittäisten henkilöiden keskenään synnyttämään toimintaan

Poliisin toiminnan kannalta hankkeen keskeiset tuotokset

- Oman toiminnan puutteiden tunnistaminen
 - luulot ja virheelliset käsitykset nousseet esiin
 - mahdollisuus korjata niitä
- Mahdollisimman vakioitu menettely, jolla tulipaloihin liittyvät rikosepäilyt saatetaan poliisin tietoon ja asianmukaisen rikosoikeudellisen arvioinnin piiriin
 - Paikallinen ja myös valtakunnallinen kuva rikostilanteesta on mahdollisimman kattava (tukee ilmiöseurantaa ja sarjoittamista)
 - Yhdenmukainen ja yhdenvertainen käsittelyprosessi kaikille ilmoituksille
 - Ilmoitusten sisällöllisen laadun parantuminen, ilmoituksen taustalla on asiantuntija
 - Poliisin taktisen tutkinnan sitominen aiempaa kiinteämmin tulipaloihin

Poliisin toiminnan kannalta hankkeen keskeiset tuotokset

- Yhteistyöverkostojen kehittyminen
 - paremmin osaksi rakenteita
 - sisällön muotoutunut paremmin toimintaa palvelevaksi
 - asiantuntijuuden kasautuminen, kumuloituminen
- Poliisin toiminnan kehittyminen Poliisihallituksen antaman ohjeen mukaiseen suuntaan
 - tehostaa ja yhdenmukaistaa poliisin suorittamaa palonsyyn selvittämiseksi tehtävää tutkintaa, varmistaa riittävä tutkinnan laajuus ja sen laatu, sekä lisätä viranomaisten ja muiden toimijoiden kanssa tehtävää yhteistoimintaa palonsyyn selvittämisessä.
 - rikoksella aiheutettujen palojen aiempaa parempi tunnistaminen, tutkiminen ja rikosoikeudellisen vastuun tehokas kohdentuminen ja sitä kautta mm. kiinnijäämisriskin lisääminen.

Onko poliisilla resursseja tutkia kaikki jutut?

Kysymys on "väärä"

- ensinnäkin tutkinta käsite on puhekielessä tarpeettoman yksioikoinen ja rajaava
 - poliisi tekee jutuilla muutakin kuin "tutkii" niitä siinä merkityksessä, että se johtaisi jollekin taholle määrättävään rikosoikeudelliseen seuraamukseen
- toiseksi poliisilla ei ole edes toimivaltaa "tutkia" ihan kaikkia juttuja
- kolmanneksi poliisilla ei ole edes tarkoituskaan "tutkia" kaikkia juttuja
 - koska kaikkia juttuja ei pidä viedä rikosoikeusprosessissa päättyyn saakka
- neljänneksi, jos tarkastelemme tähän asiaan liittyviä juttuja, ei pelastusviranomaiset poliisia tukkoon saa tällä juttumäärällä

Minä poliisi – sinä pelastaja, roolit ja rooleissa pysyminen

Hanke toi esiin ja keskusteluun

- toimijoiden erilaiset roolit ja tehtävät ja niitä ohjaavat normit
 - toimivaltasäännökset, velvollisuudet, julkisuussäännökset
- tiedonvajeen toistemme tehtävistä ja toimintaprosesseista
- haasteet oman roolin sovittamisessa toimintamalleihin
- pelot roolien sekoittumisesta – muuttuuko pelastaja poliisiksi

Työmaata riittää...

- Poliisilla mm. palautteen antamisen toteutuksessa
 - vanha ja kulunut fraasi "järjestelmät eivät tue" sopii tähänkin
- Yhteistyöverkostojen edelleen kehittämisessä
- Pelastusviranomaisten asiantuntijuuden hyödyntämisessä

- ja sitten tämän agendan ulkopuolelta mm. PelL 42.2 ilmoitusten tekemisessä, jonka kehittämiseksi tällä yhteistyön kehittämisellä luodaan hyvää pohjaa

Erityiskiitos

- Poliisi pääsi mukaan hankkeeseen pääsääntöisesti ns. saavaksi osapuoleksi
- Hanke tarjosi poliisille mahdollisuuden kehittää omaa toimintaansa
- Kiitos hankkeen toteuttajille, erityisesti Päivi Mäkelälle

Kiitos